

Innst. 368 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:39 S (2015–2016)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Heikki Eidsvoll Holmås og Karin Andersen om nye tiltak for å sikre hjelp og støtte til flerlingfamiliene

Til Stortinget

1. Sammendrag

Hvert år er det nærmere 1 000 flerlingfødsler i Norge, de aller fleste tvillinger. Det er ifølge forslagsstillerne helt rimelig at disse familiene, som står overfor noen helt spesielle utfordringer, møtes med hjelp og støtte fra samfunnet som gir barn og foreldre en trygg og god start. Forslagsstillerne mener dagens systemer ikke tar skikkelig høyde for behovene flerlingfamiliene har. Når velferdsordningene ikke stemmer med hverdagen til familiene, er det nødvendig med justeringer.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen iverksette en levekårs-kartlegging om flerlingfamilier.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi rett til kortere arbeidstid for far, eller medmor, i flerlingfamilier gjennom første leveår, etter mal fra dagens rett til ammefri for mor.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre arbeidsmiljølovens bestemmelse om omsorgspermisjon ved fødsel til å gi rett til to uker per fødte barn.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om lovfestet rett til familievikar for familier med særlige omsorgsutfordringer, for eksempel enslige med tvillinger, trillingfamilier, familier med

barn som har alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse eller familier hvor det er alvorlig sykdom hos foreldrene.

5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide foreldrepermisjonsordningen for de svært få familiene som, ved flerbarnsfødsler, får tre eller flere barn, slik at begge foreldre får være hjemme samtidig gjennom hele permisjonstiden.»

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arild Grande, Hege Haukeland Liadal, Sonja Mandt og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, lederen Svein Harberg, Kårstein Eidem Løvaas og Mette Tønder, fra Fremskrittspartiet, Laila Marie Reiertsen og Ib Thomsen, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til forslaget. Komiteen ser at intensjonen i forslaget er å gi ekstra hjelp til de familier som trenger det ved og etter en fødsel. Forslagsstillerne knytter i forslaget behovet for hjelp opp mot gruppen som har flerlingfødsler.

Komiteen stiller seg bak ønsket om at familier med nyfødte skal få den nødvendige hjelpen for å få en trygg og god start på barnas oppvekst. Det er mange tilbud om ekstra hjelp i dag, og dette administreres og tilpasses av den enkelte kommune. Kommunene vurderer behovet for ekstra hjelp etter kriterier satt i den enkelte kommune. Tilbudet varierer fra kommune til kommune basert på opplevde behov og kommunestyrets prioriteringer. Komiteen vil understreke viktigheten av at familier med flerlingfødsler blir fulgt nøye opp av den enkelte kommune, og gis

tilbud ut fra det behov den enkelte familie måtte ha for hjelp.

Komiteen viser til at det også i arbeidsmiljøloven er tatt inn rettigheter som gjelder flerlingfødsler, og som delvis dekker noen av punktene i representantforslaget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, mener imidlertid utgangspunktet ved å skille så klart mellom flerlingfødsler og andre fødsler ikke nødvendigvis er den rette inndelingen, men at utgangspunktet for ekstra ordninger bør være en konkret vurdering av situasjonen i den enkelte familie og deres behov. Enhver fødsel vil kunne gi store utfordringer for enkelte familier, og for andre være en god periode uavhengig av antall barn. Noen vil oppleve at spesielle spebarnsutfordringer og enkelte sykdommer kan gi stor belastning for familien, også dette uavhengig av om det er ett eller flere barn. Kort tid mellom flere fødsler kan også oppleves som svært krevende for en del familier. Det vil dermed for mange familier være helt andre ting enn flerlingfødsler som avgjør behovet for ekstra hjelp eller spesielle ordninger ved fødsel, og flertallet mener med bakgrunn i dette at det vil være unaturlig og etablere ytterligere ordninger basert på dette skillet.

Flertallet vil berømme forslagsstillerne for å rette oppmerksomheten mot den krevende situasjonen familier med nyfødte barn er i, og ønsket om en best mulig tilrettelegging for en trygg og god oppvekst for barna. Det finnes mange gode ordninger allerede i dag, og flertallet mener treffsikkerheten i tilbudet må være avgjørende ved en eventuell etablering av nye støtteordninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil vise til det arbeidet familieutvalget i Arbeiderpartiet har gjort når det gjelder forslag for å bedre familiens hverdag og få den til å fungere bedre der gode permisjonsordninger er et viktig bidrag og der far skal ha en økt del av tiden. For flerlingfamilier vil det å utvide permisjonsordningen ved flerfødsler, å gi mulighet til å være hjemme større deler av permisjonstiden samtidig, være en løsning som bør utredes nærmere. Disse medlemmer viser videre til at ulike former for støtte som kan øke fleksibiliteten når foreldre skal tilbake til jobb, bør gjennomgås, og nevner ventestøtte før barnehage, fleksibel tidskontoordning eller en kombinasjon av disse. Det å ta i bruk familievikar i familier med stort omsorgsbehov, er noe disse medlemmer mener bør vurderes nærmere. Disse medlemmer er opptatt av at det må være gode lavterskeltilbud til familier med store omsorgsbehov, for å sikre en trygg og god barndom.

Det er også andre familier som har utfordringer i nyfødtiden, som kan gi stor belastning på begge foreldre, og disse medlemmer vil peke på familier med barn med store omsorgsbehov. Disse medlemmer mener derfor man må lage fleksible og gode løsninger for både disse og for flerlingfamilier, men viser til at de økonomiske konsekvensene av forslaget ikke lar seg estimere uten videre. Disse medlemmer mener at alle forslagene bør sees i sammenheng med familiemeldingen som er varslet, og forventer at regjeringen tar med seg dette videre.

Disse medlemmer viser til forslag nr. 1 om en levekårskartlegging, og støtter forslaget om å iverksette dette. Selv om kunnskapen i mor-barnundersøkelsen sier en del om helsesituasjonen, er det nødvendig med helhetlig kunnskap om hva som skal til for å bedre hverdagen for flerlingfamilier.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen iverksette en levekårskartlegging om flerlingfamilier, enslige med flere barn i småbarnsalder, familier med barn som har alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse, familier som har alvorlig sykdom hos foreldrene, og andre med spesielle omsorgsbehov.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det er rundt 1 000 tvillingfødsler i året i Norge, og at tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at det i 2014 var 14 fødsler med tre barn eller mer. Disse medlemmer mener det er naturlig å anse det som sannsynlig at det å få to eller flere barn på samme tidspunkt utgjør en større belastning enn det å føde ett barn, selv om det selvsagt er store variasjoner. Disse medlemmer viser blant annet til at forskere fra Folkehelseinstituttet og Universitetet i Oslo har påvist at tvillingmødre har 77 pst. større risiko for depresjon fem år etter fødsel enn andre mødre. Forskerne viser til at tvillingmødre ikke i utgangspunktet har dårligere psykisk helse, men at depresjon er en konsekvens av stress, og at det dermed er grunn til å anta at tvillingmødre blir mer slitne enn andre mødre. Tvilling- og flerlingfødsler innebærer i seg selv en belastning av flere barn på samme tidspunkt, og i tillegg kan tvillinger ha lavere fødselsvekt, være for tidlig født, ha komplikasjoner som hjerneblødning og pustevansker. På bakgrunn av funnene konkluderer forskerne med at lengre permisjon for tvillingforeldre kan være et hensiktsmessig tiltak.

Disse medlemmer mener forslag om utvidet foreldrepermisjon for tvillingforeldre slik at begge kan være hjemme med barna den første tiden, forslagsstillerens forslag om å utvide foreldrepermisjonsordningen for de svært få familiene som, ved

flerbarnsfødsler, får tre eller flere barn, slik at begge foreldre får være hjemme samtidig gjennom hele permisjonstiden, forslag om å endre arbeidsmiljølovens bestemmelse om omsorgspermisjon ved fødsel til å gi rett til to uker per fødte barn, samt forslag om lovfestet rett til familievikar for familier med særlige omsorgsutfordringer, for eksempel enslige med tvillinger, trillingfamilier, familier med barn som har alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse eller familier hvor det er alvorlig sykdom hos foreldrene – er svært gode og aktuelle forslag som bør vurderes. Disse medlemmer viser til at hjelp fra det offentlige i ekstra krevende og sårbare perioder er viktige forebyggende tiltak som gir foreldrene overskudd til å være gode omsorgspersoner for barna, og det er viktig at denne bistanden finnes, er godt koordinert og lett tilgjengelig slik at allerede pressede familier ikke må slite seg ut på å finne fram til hjelpen også.

3. Uttalelse fra arbeids- og sosialkomiteen

Utkast til innstilling har i brev datert 18. mai 2016 blitt forelagt arbeids- og sosialkomiteen til uttalelse. Komiteen uttaler i brev av 31. mai 2016 følgende:

«Arbeids- og sosialkomiteen viser til familie- og kulturkomiteens foreløpige innstilling i Representantforslag 39 S (2015-2016) om nye tiltak for å sikre hjelp og støtte til flerlingfamiliene datert 18. mai 2016.

Arbeids- og sosialkomiteens medlemmer, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til sine respektive partiers merknader i familie- og kulturkomiteens utkast til innstilling av 19. mai 2016, og har for øvrig ingen ytterligere merknader.

Komiteens medlem fra Senterpartiet har følgende merknader:

'Komiteens medlem fra Senterpartiet vil understreke flerlingfamilienes ekstra omsorgsansvar. Regjeringen må på en god måte snarest komme tilbake til Stortinget med en oversikt over hvilke offentlige bistandsordninger som kan benyttes av flerlingfamilier og en vurdering av ulike tiltak som kan forbedre flerlingfamilienes situasjon.'

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti har følgende merknader:

'Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til behandlingen av forslagene om å sikre flerlingfamilier og andre familier med spesielle behov for hjelp og støtte. Forslagene handler om å gi utsatte familier litt ekstra hjelp til å stå på beina gjennom en periode som kan være tøff.

Dette medlem viser til forskning fra Folkehelseinstituttet som viser at tvillingmødre har hele 77 pst. større sannsynlighet for depresjon enn andre mødre fem år etter fødselen. Dette er kunnskap som ikke bør overses. I et intervju i forbindelse med disse tallene sier forskerne bak studien følgende, sitat:

”Depresjon er en konsekvens av stress, og siden tvillingmødre ikke har dårligere psykisk helse i utgangspunktet kan vi anta at de blir mer slitne enn andre mødre.“

‘Tvillinger kan ha lavere fødselsvekt, være for tidlig født, og kan i tillegg ha komplikasjoner som hjernerblødning og vansker med å puste.’

”Med slike tilleggsfaktorer får tvillingmødre derfor mer stress enn belastningen av å få to barn på samme tidspunkt. På bakgrunn av funnene kan lengre permisjon for tvillingforeldre være et hensiktsmessig tiltak.“

Denne kunnskapen fortjener å bli tatt på alvor. Dette medlem vil derfor understreke at det ikke er mulig, slik familie- og kulturkomiteen gjør, bare å henvise til at andre barn og familier også opplever vanskelige situasjoner.

Dette medlem viser til at familie- og kulturkomiteens flertall mener at antall barn som fødes ikke er et fornuftig grunnlag for å vurdere om en familie har ekstra hjelpebehov. Dette medlem viser til at forskningen er helt klar på den ekstra belastningen disse familiene har, og viser til at der «enlingfamilier» har en voksen i permisjon per barn, så har tvillingfamilier en voksen på to nyfødte. Dette medlem mener det sier seg selv at det er svært krevende å håndtere to nyfødte alene, kort tid etter fødselen.

Dette medlem er overrasket over at flertallet i Stortingets familie- og kulturkomité velger å bruke argumenter om at andre familier også har det tøft for å begrunne at de ikke støtter hjelp til familier som virkelig trenger det. Dette medlem mener slike tanker vil kunne ha alvorlige følger for hele velferdssystemet vårt, dersom de omsettes i praktisk politikk.

Dette medlem viser til at barn som fødes enkeltvis, stort sett, får rett til en forelder hjemme med seg gjennom hele det første leveåret. For tvillinger er permisjonen langt fra likestilt. Dette medlem finner det naturlig at denne velferdsordningen er knyttet sterkere til antall barn i en familie, enn til antall foreldre i familien, all den tid det er barna som skal ha omsorg, ikke foreldrene.

Dette medlem vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag i forbindelse med behandlingen i Stortinget:

'Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi rett til kortere arbeidstid for far, eller medmor, i flerlingfamilier gjennom første leveår, etter mal fra dagens rett til ammefri for mor.'

'Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre arbeidsmiljølovens bestemmelse om omsorgspermisjon ved fødsel til å gi rett til to uker per fødte barn.'

Familier som får trillinger, eller enda flere barn, er svært sjeldent. Dette medlem mener at det fremstår som nærmest u håndterlig å skulle være alene med tre, eller fire, nyfødte. Slike fødsler er svært sjeldne, dermed er det ikke store kostnader for samfunnet å sikre et sett ekstra hender.

Dette medlem mener at disse familiene fortjener Stortingets støtte fordi det kan gi en trygg og god start for barn med foreldre som trenger litt ekstra hjelp fra fellesskapet.

Dette medlem vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag i forbindelse med behandlingen i Stortinget:

'Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide foreldrepermisjonsordningen for de svært få familiene som, ved flerbarnsfødsler, får tre eller flere barn, slik at begge foreldre får være hjemme samtidig gjennom hele permisjonstiden.'

Dette medlem foreslår å gi en klar lovfesting av en ordning med familievikar. Teoretisk sett kan man fremholde at familier med særlig behov kan vise til eksisterende lovverk for å søke hjelp. Virkeligheten familiene møter er derimot en annen. Det er helt tilfeldig om det gis hjelp, og der noen kommuner stiller massivt opp, velger andre å la være. Å gi kommunene en plikt til å stille opp for familier i tøffe situasjoner kan være det som holder folk på beina i den korte tiden der hjelpen trengs som mest. Dette medlem viser til at eksempler på familier som bør omfattes av en slik rettighet, kan være enslige med flerlinger eller trillingfamilier, men også familier som har barn med alvorlige funksjonsnedsettelse, eller familier der foreldre blir alvorlig syke. En slik ordning med familievikar er ment å være et tiltak som kan iverksettes akutt, og som vil gi kommunene en plikt til raskt å bruke sunn fornuft for å sikre hjelp til familier som trenger det. Familievikaren vil kunne anvendes for mange typer familier, for å sikre at kriser ikke eskalerer, og kanskje i noen tilfeller går så langt at barnevernet må inn. Det handler om å gi lavterskel hjelp og det handler om å håndtere problemer før de blir for vanskelige.

Dette medlem viser til at familie- og kulturkomiteen, i tråd med forslaget, har fremmet et eget forslag om en levekårskartlegging. Dette medlem støtter dette forslaget.

Dette medlem viser til at familie- og kulturkomiteens flertall, som statsråden, peker på at de ikke ønsker ordninger forbeholdt flerlingfamilier. Selv om forslaget er skrevet på grunnlag av flerlingfamiliens situasjon, er forslagene utformet slik at ethvert barn i Norge skal få likere rettigheter enn i dag. Dagens regelverk er i stor grad formet rundt antall graviditeter i stedet for rundt antall barn. Akkurat som at tvillinger trenger to barnehageplasser, to skoleplasser, to par sko, to læringsplasser og to forskjellige jobber, så trenger tvillinger noe ekstra den første tiden. På samme måte er det med trillinger og firlinger. Ordningene trenger forbedring, for ungenes skyld.'»

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slik

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen iverksette en levekårs-kartlegging om flerlingfamilier, enslige med flere barn i småbarnsalder, familier med barn som har alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse, familier som har alvorlig sykdom hos foreldrene, og andre med spesielle omsorgsbehov.

II

Dokument 8:39 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Heikki Eidsvoll Holmås og Karin Andersen om nye tiltak for å sikre hjelp og støtte til flerlingfamiliene – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 2. juni 2016

Svein Harberg

leder og ordfører

Vedlegg**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet
v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 1. mars 2016****Dokument 8:39 S (2015-2016) - Representantforslag om nye tiltak for å sikre hjelp og støtte til flerlingfamilier - Vurdering av forslaget**

Jeg viser til brev fra Stortingets Familie- og kulturkomité datert 9. februar 2016, vedrørende representantforslag 39 S (2015-2016) fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Heikki Eidsvoll Holmås og Karin Andersen. Svar på brevet ble sendt 24. februar 2016. På grunn av en teknisk feil i brevet oversendes herved en korrekt versjon.

Representantene ber regjeringen fremme fem tiltak for å sikre hjelp og støtte til flerlingfamilier. Nedenfor vil jeg besvare de enkelte forslagene. Svaret på spørsmål nr. fire er utarbeidet i samråd med helse- og omsorgsministeren.

1. Stortinget ber regjeringen iverksette en levekårskartlegging om flerlingfamilier.

Det foreligger en del data om flerlingfamiliens situasjon allerede. Blant annet gir den store morbarnundersøkelsen i regi av Folkehelseinstituttet, også informasjon om flerlingfamiliene. Jeg synes forskningen som er gjort med basis i denne undersøkelsen, som viser at tvillingmødre har økt risiko for depresjon, er interessant. Det foreligger også en del grunnleggende informasjon om flerbarnfamilier i ulike registre, blant annet i Befolkningsregisteret. Ut i fra opplysningene i disse registrene er det mulig å si hvor mange av flerlingforeldrene som er i yrkesaktivitet, inntekten til disse familiene, hvor mange som mottar ulike stønader med videre. Det er allerede særskilte foreldrepermisjonsordninger for tvilling- og flerlingforeldre med utgangspunkt i den kunnskapen vi har om de særskilte utfordringene disse foreldrene står overfor.

I 2014 utgjorde flerlingfødsler 1,6 % av det totale antallet fødsler. Ettersom det årlig er et lite antall flerlingfødsler, og det allerede finnes en god del data om disse familiene, ser jeg ikke behov for at det foretas en egen undersøkelse for å kartlegge levekårene til flerlingfamiliene.

2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi rett til kortere arbeidstid for far, eller medmor, i flerlingfamilier gjennom første leveår, etter mal fra dagens rett til ammefri for mor.

Retten til ammefri i henhold til arbeidsmiljøloven, gjelder den tiden som er nødvendig for å amme

barnet. Retten til fri med lønn er imidlertid begrenset til én time per dag i barnets første leveår. Permisjonsretten går altså videre enn retten til fri med lønn. Rett til kortere arbeidstid for far eller medmor i flerlingfamilier vil med andre ord kunne tenkes innført både som en reduksjon i den daglige arbeidstiden med én time og som en behovsstyrt reduksjon i arbeidstiden. En slik permisjonsrett vil kunne bli mer omfattende enn ved ammefri, ettersom en fars eller medmors avlastningsbehov vil kunne være mer omfattende enn den tiden mor bruker til å amme. Betalt rett til ammefri etter dagens regelverk dekkes av arbeidsgiver. En utvidelse slik representantene foreslår, vil innebære en ikke uvesentlig tilleggs kostnad for de arbeidsgiverne det angår. Det er ikke aktuelt å innføre en slik ordning nå.

Det foreligger allerede en bestemmelse som kan gi flerlingforeldre rett til kortere arbeidstid i dagens arbeidsmiljølov: I henhold til praksis og uttalelser i arbeidsmiljølovens forarbeider, vil far eller medmor kunne få rett til redusert arbeidstid for å avlaste en "flerlingmor", dersom vilkårene i arbeidsmiljøloven § 10-2 er oppfylt. Retten til redusert arbeidstid kan kun nektes dersom det medfører en konkret vesentlig ulempe for arbeidsgiver. Denne bestemmelsen gir kun rett til fri, og ikke rett til lønn. Jeg mener på denne bakgrunn at dagens rett til kortere arbeidstid for å ivareta flerlinger det første leveåret er tilstrekkelig godt ivare tatt av dagens bestemmelse i arbeidsmiljøloven, og kommer derfor ikke til å foreslå endringer i denne.

3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre arbeidsmiljølovens bestemmelse om omsorgspermisjon ved fødsel til å gi rett til to uker per fødte barn.

Retten til omsorgspermisjon i henhold til arbeidsmiljøloven, utløser ingen rett til kompensasjon fra arbeidsgiver eller folketrygden. Det er imidlertid ikke uvanlig at arbeidsgiver dekker lønn etter tariffavtale eller annen avtale. Ettersom folketrygdloven allerede har bestemmelser som gir flerlingforeldre adgang til ekstra ukers permisjon med lønn, som kan tas ut i forbindelse med fødselen, mener jeg det ikke er behov for å utvide retten til ulønnet omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel. Jeg viser for øvrig svaret mitt til forslag nr. 5.

4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om lovfestet rett til familievikar for familier med særlige omsorgsutfordringer, for eksempel enslige med tvillinger, trillingsfamilier, familier med barn som har alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse eller familier hvor det er alvorlig sykdom hos foreldrene.

Det er kommunen som har ansvaret for å yte nødvendig og forsvarlig helse- og omsorgshjelp til sine innbyggere. Kommunen har etter helse- og omsorgstjenesteloven blant annet plikt til å tilby praktisk bistand. Det er hjelp til personer og familier som på grunn av sykdom, funksjonshemming eller andre årsaker ikke klarer de daglige nødvendige gjøremålene. Oppgavene som faller inn under praktisk bistand kan i noen grad sammenlignes med det som tidligere ble kalt husmorvikar. Det er kommunen som vurderer om en familie har krav på slik hjelp og i hvilket omfang. Hvis noen mener de ikke får nødvendig hjelp fra kommunen, kan de klage til Fylkesmannen.

Regjeringen er opptatt av at alle som trenger det skal få et godt og forsvarlig helse- og omsorgstilbud av god kvalitet. Dette gjelder også for pårørende. De kommunale helse- og omsorgstjenestene skal samhandle med pårørende som har tyngende omsorgsoppgaver. Dette gjelder uavhengig av pårørendes livssituasjon, hvilken relasjon de har til den eller de som har behov for hjelp, eller om de er pårørende til barn, unge, voksne eller eldre. Vi vet at langvarig og omfattende omsorgsinnsats kan øke risikoen for helseskader. Regjeringen ønsker derfor å styrke pårørendes situasjon gjennom bedre tilbud om avlastning, veiledning og en gjennomgang av støtteordningene for pårørende.

Helse- og omsorgsdepartementet har hatt til høring et forslag om styrket pårørendestøtte i helse- og omsorgstjenesteloven. En ny pliktbestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunen å tilby nødvendig pårørendestøtte til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid i form av avlastning, informasjon, opplæring og veiledning og omsorgsstønad. Pliktbestemmelsen skal utfylle pasient- og brukerrettighetsloven. Formålet er å samle og tydeliggjøre kommunens ansvar overfor personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid. Tiltakene som regnes opp i bestemmelsen er i all hovedsak en videreføring av dagens ordninger, og kommunen skal fortsatt ha rett og plikt til å foreta en vurdering av hva som er et nødvendig og forsvarlig tilbud til den enkelte. Forslaget medfører imidlertid at kommunen får en tydeligere plikt til å foreta en selvstendig vurde-

ring av pårørendes behov, og fatte vedtak om tiltak. Dermed sikres det at det samlede tjenestetilbudet som utformes også ivaretar pårørendes behov. Samlet sett representerer forslaget en ny og forbedret rettsstilling for pårørende.

5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å utvide foreldrepermisjonsordningene for de svært få familier som, ved flerbarnsfødsler, får tre eller flere barn, slik at begge foreldre får være hjemme samtidig gjennom hele permisjonstiden.

Regjeringen er opptatt av at familier skal ha trygge og gode rammer som sikrer en god omsorgssituasjon for barnet. For familier som ved flerbarnsfødsler får tre eller flere barn, kan det være utfordrende å ivareta alle barna samtidig. Disse familiene kan også oppleve tilleggsutfordringer, ved at barna kan ha lavere fødselsvekt og være for tidlig født. Jeg har derfor stor forståelse for at det er en krevende omsorgssituasjon for disse familiene, og at det kan være nødvendig at begge foreldrene er hjemme med barna samtidig.

Dette er bakgrunnen for at flerlingforeldre i dag har rett til fem eller syv uker ekstra foreldrepermisjon for hvert ekstra barn de får, avhengig av om de velger 100 % eller 80 % dekningsgrad. Foreldrene kan selv velge om de ønsker å ta ut disse ekstraukene slik at de er hjemme med barnet samtidig, eller om de ønsker å forlenge stønadperioden.

Foreldre til trillinger har derfor rett til 10 eller 14 uker ekstra foreldrepermisjon. Dette innebærer at trillingforeldre til sammen har rett til 59 eller 73 ukers permisjon, avhengig av hvilket beregningsgrunnlag de velger. Foreldre til firlinger vil ha rett til 15 eller 21 uker ekstra permisjon, som innebærer en permisjon på til sammen 64 eller 80 uker.

Dersom foreldrene ønsker å forlenge perioden de er hjemme samtidig med barna ytterligere, er det også mulig å ta ut fedrekvoten på 10 uker samtidig som mor er hjemme.

Selv om jeg har forståelse for at familier som får trillinger eller firlinger er i en utfordrende situasjon, er dagens foreldrepermisjonsordning både raus og fleksibel. Jeg har merket meg ønsket om å utvide foreldrepermisjonen for disse familiene. Eventuelle forbedringer i permisjons- og støtteordningene må imidlertid vurderes opp mot andre prioriteringer i statsbudsjettet. Det foreligger ikke planer om å utvide permisjonen for flerlingforeldrene nå.

